

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Commenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

COLVMBARIUM.

COLVMBARIUM.

Columbaria, ut vulgo, dicitur, & columbi, secundum Archi. Flori. 2. parte, titulo secundo, cap. i. post Pe- trum de Palud. cùm bona conscientia non possunt teneri, nisi sufficien- ter pascantur, ne inferant damna se- minibus, vel fructibus, quando tenens non habet tantum territorium cir- cum circa, quod in eo verisimiliter pas- cantur. Caietan. ibi dicit, quod habe- re huiusmodi columbaria contra sta- tuta municipalia disponentia, quod qui vult tenere columbarium habeat tantam terræ quantitatem, vel vbi sta- tutum nullum est, contra querelas eorum, qui damnificantur, peccatum est, nisi ex consuetudine, vel præscri- ptione legitima ius hoc habeat. Et si notabile damnum inferant alteri, non excusantur à mortali. Credo tamen licitum esse columbaria habere, vbi est consuetudo, & statuta non prohi- beant, & vbi patronus habet magnum terræ circuitum, vbi pasci possunt, quia si non essent columbaria, essent columbi etiam vagantes, sicut sunt nūc, & sunt aliae aues, vt anseres, grues & huiusmodi, quæ agros eodem mo- do vastant, sic & colubri facerent, sicut in aliquibus locis vbi non sunt co- lumbaria, & tamen in magnis turmis volant columbi, itaque non credo ta- les tenentes columbaria, etiam quod non habeant tantam terræ quantita- tem, de mortali esse damnundos, cum etiam ab ecclesia, & principibus tolerentur. Nihilominus patroni, tempore quo possunt damnificare a- gros, benefacerent si pascerent eos, & clauderent. Non tamen credo eos ad hoc teneri, quia non sunt animalia domestica, sicut gallinæ, cum possint capi, & interfici vbiunque reperi- tur. Hæc sunt quæ iudicio meo & ra- tionabiliter videntur tenenda. Non est ergo præcipitanda sententia de mortali.

COMMENDA.

COMMENDA est duplex, scilicet ecclæsiæ curæ, & nō curæ, & duplice ex causa ecclesia consuevit

COMMENDA.

commendari rationabiliter. Primo: ad utilitatem ecclesiæ commendatæ. Secundo: ad honestam subventionem commendatarij, quia licet c. nemo de eleeti, libr. 6. dicat quod non fiat nisi ex evidenti necessitate ipsius ecclæsiæ, tamen loquitur de curata. Quo- modò autem sienda sit commenda ecclæsiæ curatæ, vel parochialis, vide in d. ca. nemo. Vbi dicitur quod non com- mendetur nisi constituto in auctoritate le- gitima, &c.

COMMENDATORIUS talis ecclæsiæ curatæ, non est prælatus, sed cura- tor, secundum loan. Andr. habet tamè legitimam administrationem 22. q. i. cap. relatio. quando debet fit, nec de iure facit fructus suos. secun- dum eundum lo. Andr. & Bart. quia custos est: & ius in ecclesia non habet in fructibus, nisi ad colligendem. gu- bernandam, & prouidendum, sibi, & ministris, residuum conuertendum in ecclæsiæ utilitatem. sicut de visitato- re, vt in cap. obitum. d. 16. & hoc tenet Hostien. licet de facto contrarium fi- at, quia ecclesiæ commendatæ fundi- tus ruunt.

DE beneficio non curato licet sub- uenire clerico si indiget, ad necessita- tem, aut decentiam. Vnde si abbatia haber superflua, & aliquis cardinalis, vel episcopus, vel alius clericus indi- geat, potest fieri hæc commenda: & maximè quando non possunt inueni- ri regulares monachi, numero pari redditibus. Et eo casu secundum Pan- nor. in ca. de monachis. de præhend. tenentur commendatarij ecclesiæ in solito statu conseruare, & de superfluo possunt sibi prouidere ad necessita- tem, & decentiam sui status. Conti- git tamen circa hoc mortaliter pecca- re. Primo si in veritate non indigent, sed solum ad pompam, vel ad suam concupiscentiam, vel avaritiam, hoc faciunt, quia sanguinem pauperum sibi usurpat. Secundo, si norabilitate cultum diuinum minuant, vt si ibi, 20. consueverant officiare, & propriet hoc vix 10. officiant ex avaritia eo- rum, sic enim honorem Dei lardunt, & dam-

& damnum defunctis iniustè inferunt. Tertiò, si dusti avaritia opponunt se reformationi dictarum abbatiarum eadem ratione. Quartò, forte propter scandalum secularium, ob hoc blasphemantium, & tepeſcenſium in fide prout in diebus nostris fieri videmus, ita ut quod ad necessitatem concessum erat, ad luxuriam, & in scandalum fiat. Talis namque commenda est, ac si oues lupo quis commendet. Videant igitur hi, quomodo absolu queant.

COMMISSIO.

¹ COMMISSIO facta alicui per Papam, expresso dignitatis nomine, & facta mentione quod residet in alio loco, operatur quod talis possit cognoscere in loco residentiae, secundum Io. Ande. in ea exhibita. de ter. perm. Si autem de residentia non fiat mentio, tunc commissio intelligitur facta in loco dignitatis expressae, nec ultra illam dictecum poterit cognoscere de illa. c. statutum. §. in nullo, de rescript. in 6. & quod ibi no.

² QYANDO eligitur industria personæ, quod sit, quādo nominatur persona, tunc non potest committere: se- cū quando eligitur industria, & no- minatur dignitas: puta dicendo. pri- ores, vel prælati. c. si. de offi. ord. & c. is eu. de offic. de leg. in 6.

³ COMMISSIO Papæ sue rescri- ptum, debet interpretari secundū ius commune, & conformari equitati se- cundum iustitiam, & saluo iure alte- riis, etiam si materia verborum nō pa- tiatur, nisi expreſſe hoc exigitur, ve- dicendo non obstante, &c. vel ex cer- ta scientia, vel similia, secundum Fer- der. in c. causam. de rescri. §. interpre- tatio. Et licet priuilegiis verba debeant aliquid operari, intelligitur tamen si ius hoc patiatur, nec presumitur de- rogare, nisi exigitur.

COMMODATVM.

¹ COMMODATI contractus, est alicuius rei ad aliquem ſpecialem uſum gratuita facta concessio, secun- dum gl. in c. vii. de com. & Host. Nā ſi gratis non fieret, ſed merces pecu-

nia interueniret, vel rei alterius gra- tia fieret, non posset dici commodatū, ſed locatio, vel aliquid aliud.

² REIS mobiles, & immobiles, que- vſu non consumuntur, locari poſſunt & finito tempore. Et ſi ante tempus reuocantur, tenetur reuocās de damno, in d.c. vniſ. ſſ. commo. I. in rebus, niſi commodans damnum ſimile etat paſſutus, & commodatarius non po- terat ſibi aliunde prouidere, in con- ſcientia non tenetur ſi reuocat, ſecu- ſi poterat à principio ſibi aliter prouidere quia tenetur.

³ QYICVH QY E potest coṭrahēre potest commodare. at. in I. Iulianus. ff. de ac. empt. & vend. & eſt de iure naturali, ut res cōmodata restituatur. cuius autē naturale. d. r. & dominū rei non tranſit in recipientē, ſecundū gl. in d.c. vii. nec cōmodatarius tenetur domino de re cōmodata, ſi perit ſine eius culpa, vt in d.c. vii. quia res ſi pe- rit, perit illi cuius eſt. Necetiā ſi dete- rioretur vtendo ad illū uſum, ad quē accepit, & ſine culpa, ff. cōm. I. eū qui- ū. nec potest retineri ratione recōpen- ſationis, p̄texu alicuius debiti cuius liquidi. l. vlt. ff. co. quāuis. Pa. conte- riū teneat. c. bona fides. de depo. & gl. in d.l. fi. vbi ſcīlicet debitum eſt liqui- dum. Et ſi commodatarius facit ali- quam expenſam notabilem neceſſa- riā, vt in medicinis, potest repetere à domino, niſi hoc fit ex eius culpa: ſe- cū ſi expenſa eſt modica. ff. co. I. in re- bus §. poſſunt.

⁴ Si commodatarius non potuit uti re cōmodata infra p̄fixum tem- pus, etiam ſine culpa ſua, non poterit ultra illud tēpus uti ſine licentia com- modantus, ſecundum Panorm. in d.c. vii.

⁵ COMMODANS alicui rem vitio- ſam ſcienter, & nō dices ei vitium, te- netur de damno ſecuto propter hoc cōmodatario, ſecundum gloſ. in d.ca. vniſ. non autem ſi dixit vitium, vel ignoranter fecit in d. I. in rebus.

⁶ Si commodator rem estimari fecit nil aliud dicens, non propter hoc tol- litur, quin ſi pereat, domino pereat, ſed